

กระดานข่าว งานวิจัยใช้ได้จริง

พืชอาหาร พืชสมุนไพร

บุกคางคก

กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพืชภัณฑ์พืช
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร
ประจำเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๕

- ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Amorphophallus paeoniifolius* (Dennst.) Nicolson
- วงศ์ : *Dracontium paeoniifolium* Dennst., *Amorphophallus rex*
- ชื่อสามัญ : Elephant yam, Stanley's water-tub
- ชื่ออื่น ๆ : บุกคางคก (ภาคกลาง, ภาคเหนือ); บุกคูดก (ชลบุรี); บุกหนาม, บุกหลวง, เบีย, เบือ (แม่ฮ่องสอน); มันซูริน (ภาคกลาง); หัวบุก (ปัตตานี)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

หัวกลมแบน ขนาดใหญ่ สีนํ้าตาลเข้ม ไม่มีหรือมีหน่อเล็กรอบหัว เส้นผ่าศูนย์กลาง 20-30 เซนติเมตร เป็นใบประกอบแยกแขนง บางครั้งอาจมี 2 ใบใน 1 หัว ก้านใบ ยาว 1-2 เมตร สีเขียวซีด สีเขียวเข้ม หรือสีดำปนเขียว มีลวดลายเป็นวงกลมขนาดใหญ่หรือจุดสีเขียวเข้ม สีขาว ผิวก้านใบเป็นร่องและมีหนามหยาบ เป็นรูปกลม รี รูปไข่ รูปไข่กลับ รูปรีขอบขนาน รูปใบหอก ปลายใบแหลม ดอก เป็นช่อดอก ก้านช่อดอก ส่วนใหญ่สั้น 3-5 เซนติเมตร สีอ่อนและผิวเรียบกว่า ก้านใบ กาบหุ้ม ช่อดอกคล้ายรูปประฆัง ยาว 10-40 เซนติเมตรกว้างมากกว่ายาว สีกาบหุ้มช่อดอกด้านนอกสีเขียวซีดน้ำตาลเข้ม สีแดงปนชมพู หรือสีเขียว ขอบของกาบหุ้มช่อดอกหักเป็นริ้วเหมือนระบายด้วยลูกไม้ สีกาบหุ้มช่อดอกด้านในตรงโคนกาบ สีเลือดนกปนน้ำตาล ส่วนปลายสีขาวขุ่นและสีชมพูอ่อน ช่อเชิงลดมีกาบความยาวใกล้เคียงกาบ หุ้มช่อดอก จะงอยเกสรเพศผู้คล้ายดอกบัวตูมขนาดใหญ่ ผิวขรุขระเป็นร่อง ผล ลักษณะรูปไข่ สีเขียวและเป็น สีแดง เมื่อผลแก่

การกระจายพันธุ์

พบได้ในมาดากัสการ์ อินเดีย มาเลเซีย จีนตอนใต้ อินโดจีน
โพลินีเซีย ออสเตรเลียตอนเหนือ และไทย ตามพื้นที่ป่าดิบเขา
ป่าดิบชื้น ป่าเบญจพรรณ

การใช้ประโยชน์ ต้นอ่อนที่ลอกเปลือกออก และใบอ่อน
ปรุงเป็นอาหารได้เช่นเดียวกับบอน นิยมใช้ทำแกงส้ม
แกงเลียง หรือห่อหมกใส่กะทิ โดยก่อนที่จะนำมา
ปรุงเป็นอาหารจะต้องเอาไปต้มในน้ำเดือดก่อน เพื่อให้
หมดพิษซึ่งทำให้เกิดอาการคัน

ข้อควรระวัง หัวและใบอาจทำให้เกิดอาการคันเป็น
ผื่นแดง

ผู้เรียบเรียงข้อมูล นายบดินทร สอนสุภาพ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
กลุ่มวิจัยอนุสัญญาไซเตสด้านพืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร